

‘Een verdeeld Europa sta ik niet toe’

Samenvatting Humboldt-rede Angela Merkel 2009

Achtergrond - 27 oktober 2010 - Auteur: Redactie Duitslandweb

Duitsland moet voor zichzelf opkomen maar altijd het Europese belang in het oog houden. Dat zegt bondskanselier Angela Merkel in haar Humboldt-rede over Europa uit 2009. In de rede vertelt ze over de vier principes die haar Europa-politiek vormgeven. Deze rede wordt vaak als kenmerkend voor Merkels Europa-visie gezien.

“Het meubilair in het auditorium roept herinneringen aan mijn eigen studententijd in de DDR op” zo begint kanselier Merkel (CDU) haar toespraak in de Berlijnse Humboldt Universität. “Toen was het nog onvoorstelbaar dat je vrij naar het Westen kon reizen, om nog maar te zwijgen van het lidmaatschap van de Europese Unie.” Merkels persoonlijke ervaringen beïnvloeden haar kijk op Europa sterk: “We hebben maar geluk met de Europese eenwording.”

Het eerste principe waarop Angela Merkel haar Europa-politiek baseert is dat Duitsland mag opkomen voor het eigen belang zolang het oog houdt voor het algemene belang van Europa. “Duitsland heeft de Europese eenwording altijd als staatsbelang gezien”, aldus Merkel. Dat de Bondsrepubliek zich inzet voor een verenigd Europa en de wereldvrede is zelfs vastgelegd in de grondwet.

Duits-Franse samenwerking

Door de sterke en veelzijdige economie, de ervaringen uit het verleden en de geografisch centrale ligging van Duitsland speelt het land altijd een grote rol in Europa, aldus Merkel. Voor de bondskanselier is de samenwerking met Frankrijk van groot belang. “Nog steeds is een Duits-Frans initiatief de beste waarborg voor een Europa dat vooruit gaat.” Samenwerking is belangrijk, vindt Merkel. “Een verdeeld Europa sta ik niet toe. [...] De Europese Unie mag nooit splijten of zich laten splijten. De onenigheid rond de oorlog in Irak in 2003 was een beklemmende situatie.”

Het verdiepen van de Europese samenwerking is Merkels tweede principe. De praktische moeilijkheden die bij een unie van 27 lidstaten horen kunnen alleen door betere samenwerking overwonnen worden. “Verdieping van de samenwerking heeft zelfs voorrang boven een snelle uitbreiding van de Unie”, aldus Merkel. Ze dringt aan op de ratificatie van het verdrag van Lissabon. Dat moet de EU meer slagkracht geven.

Vrede en veiligheid

Merkels derde principe is dat we ons altijd bewust moeten zijn van het unieke karakter van de Europese Unie. “Het is onomstreden dat de EU ons vrede en vrijheid heeft gebracht.” Volgens de bondskanselier werd de EU opgericht om sterke banden tussen voormalige vijanden te smeden en de vrede in Europa te waarborgen.

Tenslotte moeten we volgens Merkel altijd in het oog houden dat de EU gebaseerd is op gemeenschappelijke waarden. “Niet alleen de euro en de gemeenschappelijke markt houden de EU bij elkaar. Het zijn de gemeenschappelijke waarden die ons de kracht tot solidair handelen geven.” Nu er vrede binnen Europa is moet de Unie zich voor de wereld inzetten, aldus de kanselier. “We moeten onze innerlijke kracht naar buiten keren om een bijdrage aan een vreedzame, vrije en veilige wereld te leveren.”

Voor de Humboldt-rede nodigt de Humboldt Universität in Berlijn (oud-)regeringsleiders uit om voor een grote groep studenten te spreken over de toekomst van Europa. Bondskanselier Angela Merkel hield haar rede in 2009.

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: <https://duitslandinstituut.nl/artikel/2934/een-verdeeld-europa-sta-ik-niet-toe>